

HOSPICOVÉ občanské sdružení DUHA

Stačí pár kroků a z ruchu a shonu ulice vstoupíte do oázy ticha. Budova v odlehle části hořického nemocničního areálu patří Hospicovému občanskému sdružení DUHA. Zvláštní poklid, který tu panuje, dává tušit výjimečnost tohoto zařízení. Jak vůbec myšlenka založit je vznikla, o tom ví nejvíc spoluzakladatelka hospicového sdružení, zdravotní sestra paní Jana Sieberová:

„V posledních letech přibývá rodin, které se na nás zdravotníky obracejí s přáním, že chtějí mít své těžce nemocné doma. Bylo nám jasné, že při normálním pracovním vytížení tuto péči nezvládneme. Dala jsem výpověď na operačním sále, abych se mohla věnovat domácímu hospici.“

Prvním naším pacientem byla kolegyně, lékařka. Zemřela, ale já cítím stále její podporu a dá se říct, že bojuji i za ni. V začátcích nám velmi pomáhala a velkým povzbuzením byla a je MUDr. Milena Černá z Výboru dobré vůle nadace Olgy Havlové, a její manžel. Členkou hořické DUHY je MUDr. Marie Svatošová, zakladatelka českých hospiců. Podporuje nás svými radami a zkušenostmi, několikrát už Hořice navštívila.

Na její popud nám řeholní sestry boromejky v Praze – Řepích darovaly první nábytek. Fakultní nemocnice v Hradci Králové, kde jsem pracovala, nám vyšla vstříc a za minimální ceny nám dala některé pomůcky a pěknou knihovnu.

Nemocným pomáháme léky, poskytujeme odborné poradenství včetně prevence proleženin, půjčujeme zdravotní pomůcky rodinám, které s naší pomocí budou doma pečovat o umírajícího člena rodiny. Velikou výhodou je, že elektricky polohovatelné lůžko je rozložitelné a tedy dobře skladné pro dopravu autem. Je to úžasná věc.“

Hospic nabízí službu těžce nemocným a umírajícím. Jeho myšlenka vychází z úcty k životu a z úcty k člověku jako jedinečné a neopakovatelné bytosti.

Hospic nemocnému garantuje, že nebude trpět nesnesitelnou bolestí, trvale bude respektována jeho lidská důstojnost a v posledních chvílích jeho života nezůstane osamocen. To vše je možné za vhodných podmínek poskytovat nemocnému i doma - jde o domácí hospicovou péči.

Paní Sieberová, proč právě DUHA?

„Duha je podle Geneze smlouva mezi Bohem a lidstvem, naše péče je smlouva mezi námi a umírajícím. Základními kritériem jsou pro nás potřeby umírajícího, řídíme se ve všem jeho požadavky. Jdeme až do posledního kroku s ním, nejdeme napřed, ani za ním, ale s ním. To je to pravé doprovázení. Pomáháme mu nejen fyzicky, ale i psychicky, a pomoc potřebuje i jeho rodina.“

Terminální stádium nemoci trvá průměrně 3 měsíce. Rodiny nám mohou zavolat kdykoli, jsme na telefonu 7 dní 24 hodin denně. Tvoříme pak sehraný tým s rodinou, rozdělíme si úkoly, když je třeba, přivoláme lékaře. Spolupracujeme s církvemi, je možnost služby duchovního i v noci. Praxe je taková, že když se utiší fyzická bolest, do popředí se dostanou duchovní potřeby – narovnání vztahů v rodině, vyřešení zastaralých konfliktů. Bereme vážně a snažíme se splnit i zdánlivě nespílitelná přání – když tři dny před smrtí zatoužil umírající navštívit ještě supermarket, kde tak často pro rodinu nakupoval, nebo mladý muž chtěl ještě zajet do lesa, kam chodával s kamarády na hony. Šťastně pak vdechoval vůni jehličí...“

Sdružení je v činnosti rok a tři měsíce a za tu dobu se na nás obrátilo 20 rodin, mezi nimi Šmídovi z Lázní Bělohradu.“

V rodinách to bývá asi hodně náročné, někdy i dramatické?

„Když je nemoc dostatečně dlouhá, některé rodiny jsou připraveny a odchod vlastního člena zvládnou. Když ne, zavolají a my přijedeme. Prvořadě je pro nás respektování důstojnosti člověka. Podle přání natrháme kytičku ze zahrádky, zavoláme blízkého člověka. Poslední, co odchází, je sluch a hmat, stalo se, že odcházejícímu tatínkovi pouštěli country, které miloval. Nikdy není pozdě na podání ruky na rozloučenou, na vyslovení odpuštění. Důležitá je pro nás podpora rodiny v době truchlení, kontakt navazujeme po půl roce, podle potřeby i znovu po roce.“

Hospic a umírání, to je vysoká škola moudrosti, působí mnogenerační ovlivnění. Zejména pro mladé lidi je odchod člena rodiny hlubokým zážitkem, který kupodivu nemusí být traumatizující. Člověk, který se blíží smrti, je už velice zmodřelý, a když odchází smířen, s vyrovnanými účty v životě, nesmírně zkrásní. Umírající jsou ve své bezmoci podobní miminku, měli by být obklopeni stejnou péčí. Začátek i konec života má provázet stejná pozornost a úcta!

Společnost se musí vrátit k humanitě, k lásce, vždyť není špatné všechno, co bylo! Dnes, v době vyspělé techniky počítačů, selháváme v tom základním, v důstojném umírání. Ročně umírá 30 tisíc onkologických pacientů, ale paliativní péče se dostane jen ke 2 – 3 % umírajících. Je třeba dosáhnout toho, aby byla dostupná každému občanu tohoto státu. Těžká onemocnění nepostihují jen seniory, náš nejmladší pacient měl 16 měsíců. Paradoxní je, že tuto péči nehradí pojišťovny, nemáme ani grantovou

pomoc Evropské unie. Přitom jsme jedině občanské sdružení toho druhu, jsme jediní poskytovatelé zdravotní péče pro domácí pacienty v terminálním stadiu, v celé republice. Dá se říct, že prošlapáváme cestu. Hospicová cesta je plná balvanů, trnitá, ale smysluplná, každý nemocný nám dává sílu jít dál. Hospice nastavují zrcadlo svědomí společnosti, nutí rodiny přehodnocovat osobní i majetkové vztahy ve smyslu prohloubení úcty k člověku. V takových rodinách nedochází pak k odkládání rodičů do domova důchodců. Budovu jsme dostali do 15 letého pronájmu, byla v dezolátním stavu. S péčí se váže velká solidarita lidí; vybavili nám knihovnu hodnotnými knihami, přicházejí drobní dárci, řemeslníci se zřekli honoráře, pracovali jen za cenu materiálu.“

Sdružení má v současné době 40 členů, mezi nimi 6 lékařů a 6 zdravotních sester, kromě paní Sieberové všichni pracují jako dobrovolníci po svém zaměstnání. Jsou mezi nimi MUDr. Dana Jirásková a MUDr. Petra Čížková z Lázní Bělohradu. Rozsah působení je do 30 km od Hořic, velmi vítaná je proto finanční pomoc i z Bělohradska! V současné době se připravuje zřízení dvou rodinných pokojů. Budou určeny pro pacienty z odlehlých míst, těžko přístupných zejména kvůli sněhu. Stane se i to, že v rodině s dětmi onemocní oba rodiče, nebo je malý byt plný bariér, případně jde o osamělého pacienta.

Prívětivé prostředí hořického hospice tvoří kromě pracovny dobře vybavená půjčovna pomůcek, útulný pokojíček pro rozhovory s rodinami. Je tu i malý prostor klidové zóny ke ztišení, rozjímání. Na stěně visí požehnání od arcibisku-

pa D. Duky a kardinála Špidlíka.

„Chtěla bych povzbudit blízké příbuzné našich pacientů, aby našli odvahu dosloužit svým těžce nemocným a umírajícím pokud možno doma. Chtěla bych povzbudit i vzdálené příbuzné, přátele a sousedy našich nemocných, aby i oni přiložili podle svých možností ruku k dílu. Pomohu – li dnes já, mám větší naději, že jednou někdo pomůže i mně.“

Je dobře, že jsou mezi námi lidé tak citliví, nezištní, vnímaví pro lidskou bolest. Děkuji vám, a přeji vám, milá paní Sieberová, i celému vašemu kolektivu hodně síly, vytrvalosti, odvahy a trpělivosti! Ať se vám podaří úspěšně zdolat všechny překážky a dál rozvíjet činnost tak cennou a záslužnou.

Antonie Vanišová, foto: Ladislav Stuchlík

